

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XCII. An Circumstantiæ Aggravantes sint materia necessaria Confessionis,
quando sunt Mortales intra eandem speciem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

ideo illatio paritatis quoad determinatum remedium peccati mortalis, æquæ falsa est, quàm falsa esset necessitas assumendi determinatum remedium contra morbum, si plura alia media suppetere. Hinc S. Doctor ad Annibaldum 4. dist. 16 a. 3. ad 1. cum sibi objecisset, quod peccator de omnibus circumstantiis peccati mortalis intra eandem speciem mortaliter aggravantibus, debeat exire, expressè ait: *Dicendum, quod verum est, tamen non oportet, quod semper per confessionem, sed N.B. sufficit, quod alio modo, scilicet per insuffecam contritionem.* Et hanc responsionem à suo S. Magistro accipiat sibi Adversarius ad suum Argumentum, neque amplius dicat, quod P. Haunoldus ad illud non attenderit.

CÓNTROVERSIA XCII.

CIRCUMSTANTIÆ AGGRAVANTE S.

An sint Materia Neccessaria Confessionis, quando sunt mortales intra eandem speciem.

416. **E**xplicatâ per confessionem speciei peccati mortalis, non esse obligationem per se loquendo, explicandi circumstantias notabiliter aggravantes intra eandem speciem, ut probabilius asseruit P. Haunoldus lib. 4. n. 104. allegans S. Thomam 4. dist. 16. q. 3. a. 2. q. 5. ubi expressè eandem sententiam tenet. Sed Adversarius non tam explicaturus, quàm correcturus suum S. Magistrum, ait: [Non observavit Haunoldus, quosdam extitisse tempore Magistri Angelici, qui dicebant aliquas circumstantias, quæ non valde notabiliter aggravant, esse necessariò confitendas, ut si peccatum committatur ab Episcopo, vel in die festo etc. has ergo circumstantias non necessariò confitendas esse, tantum voluit S. Doctor. subdit enim: *quia Venialia non sunt de necessitate confessionis: cenfer itaque, quod circumstantiæ aggravantes notabiliter, scilicet per modum mortali, sint de necessitate confessionis.*]

417. Verum, Adversarium per desideratam observationem doctrinæ aliorum, ab observatione doctrinæ Magistri sui Angelici manifestè deflexisse, patebit ex S. Doctoris Verbis integrè relatis. Ita enim l. c. inquit. [Dicendum, quod omnes circumstantias confiteri est impossibile, quasdam autem confiteri est necessitatis: sed in hoc est differentia Opinionis. Quidam enim dicunt, quod omnes circumstantiæ, quæ aliquam N.B. notabilem quantitatem peccato addunt (Adversarius observandum monuit, eos dixisse, Non notabilem) confiteri ne-

cessitatis est, si memoriæ occurrant. Alij verò dicunt, quod non sint de necessitate confitendæ (etiam si, quod priores dixerant, notabilem quantitatem peccato addant) nisi circumstantiæ, quæ ad aliud genus peccati trahunt: & hoc N.B. probabilius est. Sed addendum est, quæ ad aliam speciem mortalis trahunt; cuius ratio est, quod Venialia non sunt de necessitate confessionis, sed solum mortalia, quæ quantitatem infinitam quodammodo habent.] Circa quæ postrema Verba ab Adversario bene notanda est vitiosa translatio hujus propositionis casualis; *Quia Venialia non sunt de necessitate confessionis: quam propositionem Adversarius refert ad circumstantias intra eandem speciem aggravantes, quasi S. Thomas ideo dixisset eas non esse necessariò confitendas, eò quod supponeret esse tantum non notabiles, sed veniales: S. Doctor autem retulit illam causalem ad circumstantias speciem mutantes, quas dixit esse confitendas, si ad aliam speciem peccati mortalis trahunt, non autem si ad aliam speciem solummodo Venialis, eò quod Venialia non sunt de necessitate confessionis.* Ecce quantum interfit integrè & fideliter adducere textum S. Doctoris. Nunc totum perexamus, ita enim pergit S. Doctor. [Et quia circumstantiæ aggravantes, quæ aliam speciem peccato non tribuunt, vel quæ tribuunt quidem, sed non mortalis peccati, non sunt de necessitate confessionis: tamen easdem confiteri perfectio est, sicut & de Venialibus diximus.] Hic rursum Adversarius debuisse observare assertiones *disjunctivas*, quod circumstantiæ non sint confitendæ, si vel aliam speciem peccato non tribuunt, vel si tribuunt non mortalem; quæ esset inepta disjunctio, si etiam in priori membro aggravatio non deberet esse mortalis.

418. Citatum hunc textum, quem Adversarius voluit intelligi de circumstantiis Non notabiliter, seu non per modum mortali aggravantibus, ipse S. Thomas in oppositum explicat 4. dist. 41. a. 4. in C. Ubi eundem allegans, ex eo infert, illas circumstantias luxuriæ non esse in confessione omittendas, quæ peccatum in aliud genus mutant, scilicet. stuprum, adulterium, incestum, raptum; atqui in luxuria, in qua non datur ex parte Voluptatis verè venereæ parvitas materiæ, etiam aliæ circumstantiæ plurimæ sunt mortaliter peccaminosæ, consequenter etiam has inferre debuisset non esse omittendas, vel priores non ex eo præcisè debuisset inferre confitendas, quia peccatum in aliud genus mutant.

419. Longè minùs videtur legisse Adversarius Anglicum Doctorem ad Annibaldum 4. dist. 16. a. 3. in corpore expressè dicentem, [Quod peccatum mortale necessariò est confitendum, ideo circumstantiæ, quæ novam rationem peccati mortalis addit, de necessitate est

confitenda, NB. alia autem non.] Ubi etiam ad omnia argumenta in contrarium allata, quæ tendunt ad probandam necessitatem confitendi circumstantias per modum mortalis aggravantes, nullam tamen Novam Rationem formalem seu speciem peccati addentes, respondet, semper negando huiusmodi obligationem. Ad primum, cum sibi objecisset: [Præcipitur Loth de Sodomis exire, ne moretur in omni regione circa, sed penitus de Sodomis, id est, de peccato, per confessionem exeat: ergo non solum peccatum, sed omnis circumstantia peccati confiteri debet.] inquit: [Dicendum, quod verum est, tamen non oportet, quod semper per Confessionem, sed sufficit, quod alio modo, scilicet per intrinsecam contritionem.]

420. Ad secundum, quod Adversarius his Verbis proponit: [Si circumstantie aggravantes notabiliter non essent de necessitate confessionis, confessio non foret satis verecunda, nec Sacerdotes possent servare aequitatem in panis injungendis ad mentem Tridentini.] Quodque S. Thomas his Verbis sibi objicit. *Secundum quantitatem peccati debet injungi satisfactio: cum igitur circumstantia variet quantitatem peccati, est confitenda pro satisfactionis injungitione*: S. D. sic respondet: *Ad secundum, de satisfactione recipienda, dicendum, quod determinata quantitas peccati non potest Sacerdoti innotesci, (id est, fieri nota sine nimia difficultate obligationis, & anxietatis) quia nec ipse peccator scit, (scilicet, exactè, ut facile possit determinare durationem, intensiorem actus &c. in quibus circumstantiis tamè imbibitur ipsa mortalis malitia peccati.) Unde sufficit, quod cognoscat quantitatem NB. quæ ex nova specie confurgit. Vel dicendum: quod si cognosceret, (scilicet, quantitatem, quæ non ex nova specie confurgit, sed ex circumstantia præcisè notabiliter aggravante, & majorem poenam merente) non tamen teneretur confiteri, quia tantum peccatum mortale (id est, substantia peccati mortalis, non autem circumstantia) est de necessitate confitendum.*

421. Ad tertium argumentum, quod S. D. sibi objecerat, inquit: [Confessio debet contritioni respondere: sed homo debet de singulis circumstantiis conteri, ut littera Augustini dicit, ergo & confiteri.] Respondet: [De Augustino dicendum, quod de circumstantiis, quæ peccati speciem mutant, oportet, quod quis doleat ad peccati dimissionem, de aliis autem singulis sufficit, quod in generali, non tamen necessitatis est, quod de eis doleat, ut peccatum dimittatur.] Id est, ut Sacerdos malitiam peccati, in his circumstantiis residentem directè dimittat, sicut tamen dolor de circumstantiis, speciem mutantibus, ad directam dimissionem per distinctam confessionem debet

ordinari. Ecce, quàm non obiter tantum, sed ex instituto S. Thomæ tradat. Nam doctrinam, quàm ipse ex suo Magistro Alberto M. 4. dist. 16. a. 24. P. Haunoldus autem ex S. Thomæ d. sumpsit, & longè gravissimo testimonio Concilij Trid. Sess. 14. cap. 5. confirmavit, quod apud ipsum cum sua declaratione legi potest.

422. Sed opponit Adversarius ipsi Concilio ejus Catechismum. p. 2. cap. 5. n. 41. dicentem. *Neg. verò solum peccata gravia narrando explicare oportet, verum etiam illa, quæ unumquodque peccatum circumstant, & pravitatem valde augent, vel minuunt.* Debuisset Adversarius ulterius pergere legendo Catechismum, & statim annexam rationem subungere, ex qua eluxisset, Catechismum loqui de circumstantiis, ex una specie in aliam, vel ex Veniali ad Mortale peccati malitiam transferentibus: sic ergo prolequor textum Catechismi. [Quadam enim (Nota bene particulam causalem) circumstantiæ adeò graves sunt, ut peccati mortiferi ratio ex illis tantum constet: quare hæc omnia confiteri oportet. Si quis enim hominem interemerit, explicandum est, utrum ille Sacris initiatus, an Profanus fuerit. Itemque si cum muliere concubuit, matrimonij lege liberâ, aut alterius uxore, aut propinquâ, aut alicujus Voti sponcione DEO consecratâ, aperiat, necesse est. Hæc enim diversa peccatorum genera constituunt.] Deinde, quia non confiteretur quis suum furtum, quod fecit, qui notabilem summam ultra aureum nummum, quantumvis ille ad furtum mortale sufficeret, abstulisset, & solum diceret, furatus sum auream nummum, declarat Catechismus, illum sic confitendo non satisfacturum, eò quod peccatum commissum esset notabiliter aliud, & longè gravius, quàm peccatum in confessione explicatum: ut autem pateat, à Catechismo non exigi expressionem totius summæ ablata, modo dicatur fuisse gravem, & non positivè exprimat notabiliter minor, quæ esset confessio minoris peccati non commissi præ majore verè commissio, addo propria Catechismi Verba. [Furtum etiam in peccatis numerandum est: Verum si quis aureum nummum furetur, levius omnino peccat, quàm qui Centum vel Ducentos, vel ingentem aliquam auri vim, præsertim verò qui Sacram pecuniam abstulit. Quæ etiam ratio ad locum, & ad tempus pertinet &c.] Ex quibus constat Catechismum solum præcipere, ut quis suum peccatum, quod verè perpetravit, integrè confiteatur, nihil addendo, vel subrahendo, vel novam peccati mortalis speciem constituens omittendo. Unde concludit: [Hæc igitur, ut diximus, enumeranda sunt; quæ verò pravitatem rei magnopere non augent, (Nec modo prædicto, trahendo quidem in aliam speciem, sed non mortaliter peccaminosam) sine crimine

Ee

omitti

omitti possunt] Ceterum, etiam si Catechismus Rom. l. c. exigat expressionem circumstantiarum intra eandem speciem notabiliter aggravantium, eatenus tantum exigeret, quatenus & quando id esset alicui poenitenti necessarium ad finem, quem his Verbis eidem medio necessario praeiussit. [Est etiam in confessione summa illa cura & diligentia adhibenda, quam in rebus gravissimis ponere solemus, omnique studium ita eo conferendum est, ut sanemus animae Vulnera, & NB. peccati radices evellamus.]

CONTROVERSIA XCIII.

CONFESSIO INFORMIS

An tamen possit esse Valida.

423. Negavit P. Haunoldus lib. 4. n. 997. Licet autem S. Thomas q. 9. supplementi. 2. 1. qui desumptus est ex 4. dist. 17. q. 3. a. 4. q. 1. videatur aperte affirmare; tamen postea 4. dist. 23. q. 1. a. 4. q. 2. in C. assignans discrimen, & rationem, cur sola Extrema Unctio fiat per formam Deprecatoriam, ita loquitur. [Quia hoc Sacramentum non habet aliquem effectum, qui semper ex Operatione Ministri consequatur, omnibus, quae sunt de essentia Sacramenti rite peractis, sicut character in Baptismo & Confirmatione, & transubstantiatio in Eucharistia, & remissio peccati in Poenitentia, existente contritione, quae est de essentia Sacramenti poenitentiae, non videtur de essentia huius Sacramenti: & ideo in hoc Sacramento non potest esse forma indicativi modi, sicut in praedictis Sacramentis.] Quibus Verbis putant quidam graves Doctores, inter quos numerari meretur P. Haunoldus, Angelicum Magistrum destituisse a priori sententia, eo quod ab Extrema Unctione, quae non semper ex operatione Ministri habet aliquem effectum, Poenitentia juxta S. D. distinguatur per hoc, quod ex illa semper sequatur effectus, scilicet Remissio peccati, existente contritione, quae est de essentia poenitentiae, adeoque existente Sacramento, per partem suam essentialem completo, ac Valido.

424. Verum, etiam transmissa mente S. Thomae, locum hic habet illa exceptio ac limitatio testimonij, ab Adversario thes. 80. relati, ubi ex Innocentio VI. dixit, doctrinam S. Thomae praeter ceteris, excepta Canonica, habere Veritatem: Subsumo. Atqui P. Haunoldus suam Sententiam probat ex doctrina Canonica Concilij Florentini, ac Tridentini, quorum utrumque duobus saeculis est posterius S. Aquinate: Adversarius autem suam sententiam fundat unice in doctrina S. Thomae, destituti autoritate

dictorum Conciliorum: cum tamen praesens Controversia, non ex Ratione, sed potius ex intentione, & Institutione Christi, per Ecclesiam nobis manifestanda, decidi possit, quod occasione subnascentium haereticum per praedicta Concilia clarius & expressius Ecclesia creditur praestitisse. Nam Concilium Flor. in decreto Eugenij §. Quartum. pro materia constitutiva Poenitentiae requirit Actus poenitentis, in tres partes distinctos: quarum prima, inquit, est cordis contritio, ad quam pertinet, ut doleat de peccato commisso, cum proposito, non peccandi de cetero. Quae Verba denotant propositum universale, sicut sunt prolata universaliter, vi cuius homo ita averlatur omne peccatum, ut cum ea aversione non tantum non esset coniungibile ullum peccatum mortale deinceps ponendum, sed ut saltem sit Virtualis detestatio omnis peccati antecedenter commissi, utpote non committendi, si universale propositum in nullis circumstantiis peccandi, quale a Flor. exigitur, tunc extiterit. Subsumit P. Haunoldus. Atqui talis Virtualis detestatio omnis peccati praeteriti, etiam ignorati, inclusa in proposito universali ad Valorem poenitentiae Sacramentalis requisito, semper etiam sufficit ad fructum absolutionis; ergo Sacramentum poenitentiae nunquam potest esse validum, & infructuosum, seu ex dilatione fructus Informe.

425. Concilium Tridentinum, sess. 14. cap. 5. haereticis, propter impossibilitatem semper confitendi omnia peccata mortalia, obicientibus ex necessitate confitendi omnia mortalia commissa, saepe eventuram, ut Sacramentum valore & fructu suo destitueretur, ostendens hoc nunquam eventurum, modo praestentur omnia, quae ab Ecclesia ex institutione Christi exiguntur, respondet: *Constat enim nihil aliud in Ecclesia a poenitentibus exigi, (tam ad fructum, quam quoad Valorem) quam ut postquam quicquid diligenter se excusserit, ea peccata confiteatur, quibus si Dominum mortaliter offenderit meminerit.* Reliqua autem peccata, quae diligenter cogitanti non occurrunt, in universum in eadem confessione NB. inclusa esse intelliguntur, pro quibus (vi doloris, aut propositi universalis ad Valorem poenitentiae Christo requisiti) fideliter cum propheta dicimus, *ab Occulis meis munda me Domine.* Subsumitur P. Haunoldus. Atqui si talis dolor & propositum requiruntur ad Valorem, vi cuius etiam peccata non occurrentia memoriae semper sunt inclusa, & vi cuius hoc ipso, quod ad valorem detur sufficiens dolor ac propositum, semper fideliter cum propheta dicimus, *ab oculis meis munda me Domine*: tunc Sacramentum poenitentiae nunquam potest esse validum, et tamen infructuosum. Ergo etiam iuxta Trid. Sacramentum poenitentiae nunquam potest esse validum ac infructuosum. Unde rectius S. Thomam